

Toespraak van de president van de Theosophical Society

– Radha Burnier

Het lijkt bijna een wonder dat wij al één en een kwart eeuw samenkomen – leden van verschillende nationaliteiten, met verschillende religieuze en culturele achtergronden, die verschillende talen spreken – maar samen, met een gemeenschappelijk doel en een gezamenlijke richting. Ik wil de hier aanwezige leden warm welkom heten, opnieuw verenigd op deze Conventie door onze diepe belangstelling voor de vooruitgang van de mensheid naar wijs en harmonieus leven.

Dit artikel is de tekst van een toespraak van de Internationaal President van de TS tot de 127^e jaarlijkse Conventie van de TS te Adyar op 26 december 2002.

Betekenen onze voortdurende gezamenlijke inspanningen en aspiraties niet dat de stroom van inspiratie die begon te vloeien in het laatste kwart van de negentiende eeuw niet opgedroogd is; dat deze nog steeds de denkvermogens van een bepaald deel van de leden van de Society, zoniet van alle leden, bezielt en verlicht? Wij moeten dankbaar zijn voor het voorrecht van het delen van die verfrissende stroom van spirituele energie, op gang gebracht door de Stichters van de TS en de vele dappere en vooraanstaande theosofen die hen navolgden. Maar vooral zijn wij dank verschuldigd aan de Oudere Broeders die onze mededogende vrienden, inspirators en gidsen zijn geweest. Laat ons hen onze toewijding en dienstbetoon aanbieden, hoe onwaardig ook, daar wij weten dat alle onzelfzuchtige arbeid voor de spirituele vooruitgang van de mensheid hun goedkeuring wegdraagt.

Moge degenen die de belichaming vormen van onsterfelijke Liefde met hun hulp en leiding deze Vereniging, gesticht om een kanaal te vormen voor hun werk, zegenen. Moge zij haar inspireren met hun wijsheid, versterken met hun macht en van energie voorzien met hun activiteit.

Rond de verklaarde Doelstellingen van de TS is een wereldwijde kern gevormd van mannen en vrouwen die inzien dat zonder een basis van universele broederschap, onderling vertrouwen en begrijpen, er geen atmosfeer kan bestaan die bevorderlijk is voor morele en spirituele groei. Maar wij hebben ook dynamisch leiderschap nodig binnen de Vereniging op alle niveaus, om de leringen en de invloeden te verspreiden die noodzakelijk zijn voor een radicale verandering in het menselijk denkvermogen. Een kern binnen de kern moet bestaan, die de eigenschappen van een spiritueel expanderend bewustzijn manifesteert. Ik geloof dat het nu de tijd is om maatregelen te nemen om te verzekeren dat zo'n kern levend en actief blijft om de Vereniging te sturen in haar gegeven taak, die menselijke regeneratie is.

Altruïsme is niet een idee of zelfs maar een ideaal om na te volgen; het is een ervaring, een zich verdiepend bewustzijn van de waarheid van niet-afgescheidenheid.

De bewering dat theosofie altruïsme of zuivere filantropie is, zou een gidslamp moeten zijn om het pad van zulke leden te verlichten. Altruïsme is niet een idee of zelfs maar een ideaal om na te volgen; het is een ervaring, een zich verdiepend bewustzijn van de waarheid van niet-afgescheidenheid. Zij moet niet gezien worden als een verre of dramatische verandering die ooit zou kunnen plaatsvinden in de toekomst. Zij moet levend zijn in het heden in de vorm van een diepe bezorgdheid voor de spirituele regeneratie van de mensheid. Swami T. Subba Rao wees erop dat een zelfverzakende, zelfvergetende toewijding aan het religieuze (of spirituele) welzijn van de mensheid is als een amulet die de pelgrim behoedt op zijn pad naar kennis en dienstverlening. Zo'n eigenschap wordt verworven en gevoed door individuen door het besef dat in de vele activiteiten van het

dagelijks leven er oneindig veel gelegenheden zijn om altruïsme te ontwikkelen.

Aan de voeten van de Meester adviseert: 'wees altijd klaar om hulp te bieden waar nodig, maar wees nooit bemoeizuchtig.'

Ieder van ons kan een paar dingen doen, ook al lijken ze onbenullig, die onzelfzuchtig zijn, maar wel zorg voor anderen uitdrukken, en aldus een ander soort denkvermogen cultiveren. Toen Krishna-murti eens gevraagd werd door een jonge leerling waarom wij bomen moeten planten, gaf hij een interessant antwoord. Hij zei niet dat het beter is voor de aarde, of dat bomen voor regen zorgen, of schaduw geven. Deze en andere redenen zijn er, zoals hij natuurlijk wel wist. Zijn antwoord was dat als je zorgt voor een plant of een huisdier, met liefde ervoor zorgt, je leert uit je gewone houding te glippen, die er een is van gepreoccupeerdheid met het zelf. Wanneer je een boom plant en deze observeert, voedsel geeft, er moeite voor doet, geeft dit je het *gevoel* – niet een intellectueel idee – dat je een deel vormt van de aarde. Wanneer je een huisdier hebt, een hond, een poes, een vogel of een paard – iets waar je om geeft en voor zorgt, wanneer je hem borstelt, kamt, zorgt dat hij niet ziek wordt, dan houd je van hem en hij houdt van jou en dus heb je dat gevoel dat je van iets anders houdt dan alleen maar van jezelf. Dit helpt je zelfzucht te verminderen.

Voor leden van de TS zijn er prachtige gelegenheden om het zelf op te offeren om iets te volvoeren dat van algemeen belang is. Misschien is het een offer in tijd, talent, energie of geld zonder de begeerte naar eigen voordeel. De Jitaka verhalen vertellen op een grappige manier over de vroegere levens van de Boeddha en leren ons dat het opofferen van het zelf centraal staat in het bereiken van verlichting.

Wanneer zorg voor het zelf iemands leven regeert (inclusief zorg voor zijn eigen gezin, vrienden of gemeenschap) veeleer dan het algemeen belang, bestaat er enorm gevaar dat men een wrak wordt op het Pad, omdat de voornaamste serieuze belemmering voor spirituele vooruitgang,

egoïsme is. Het is ook een belemmering voor ware dienstverlening.

Hoe veel leden van de TS zijn bereid om zelfs maar een begin te maken in deze richting? Helaas zijn het maar weinigen, getuige het feit dat in ieder deel van de wereld, ofschoon de oogst overvloedig is, er maar weinig arbeiders zijn. Wat HPB, HSO, Annie Besant en anderen tot uitgesproken theosofen en markante dienaren van de mensheid maakte was hun zelfovergave bij het doen van het werk van de Society zoals geïnstrueerd door hun Leraren. Annie Besant schreef: 'Eens zei HPB dat ze geloofde dat het voornaamste verschil tussen haarzelf en de mensen tot wie zij zich richtte lag in het feit dat zij volledig toegewijd was aan de Meester.'

De kern van de TS moet samengesteld zijn uit leden die het zuivere altruïsme belichamen van 'niet voor mijzelf leef ik, maar voor de wereld'. Nieuwe leden, en andere leden die dit nog niet begrepen hebben, moeten geholpen worden bij het steeds beseffen dat dit het kenmerk is van leden, niet noodzakelijk in het begin, maar naarmate zij vorderen in het aanvaarden van verantwoordelijkheid voor het werk. Dan zullen veel van de problemen die in relaties ontstaan, bij het omgaan met bezit enzovoort en die het resultaat zijn van egoïstisch denken, ophouden te bestaan.

Wanneer er een altruïstische geest is, is er ook een universele blik voorwaarts. Alle verschillen die daarvoor belangrijk schenen – *mijn* nationaliteit, *mijn* gezin, *mijn* religieuze gemeenschap enzovoort – vervagen naar de achtergrond. Een dieper bewustzijn van de gelijkheid en de heiligheid van alles dat leeft vervult het bewustzijn.

Het is de verankering in alomvattendheid en altruïsme die de TS tot een authentiek instrument maakt voor regeneratie. Nieuwe leden beseffen misschien niet dat de wijsheid die wij theosofie noemen, bloeit wanneer het bewustzijn bezielde is door de welwillendheid van universaliteit. Soms vragen belangstellenden: wat zit er in voor mij als ik lid word van de Society? En het antwoord zou kunnen zijn: u ontvangt een gratis tijdschrift, u mag de bi-

bliotheek gebruiken, of iets dergelijks.

Maar zij moeten ertoe gebracht worden te vragen: 'Hoe kan ik dienstbaar zijn?' in plaats van 'Wat krijg ik ervoor?' Wie kan zulke leden helpen? Alleen zij die zelf volwassen geworden zijn in de genoemde richting en die de taak op zich nemen enig licht te werpen op het pad van theosofie voor beginners.

De TS zal de hoeksteen zijn voor toekomstige religies naarmate ze demonstreert hoe een diep religieus bewustzijn kan bestaan zonder het vertoon, het bijgeloof en de verdeeldheid zaaierende leringen van de conventionele religies. Dit betekent dat HPB's bewering dat theosofie geen religie is, maar 'religie zelf', onbezwaard door dogma's, exclusieve gewoonten en praktijken, manifest moet worden in de levens van vele leden.

De echte theosoof is niet iemand die denkt dat hij het weet, maar iemand wiens denkvermogen openstaat voor de waarheid over het leven, uit welke bron deze ook voortkomt.

Om voorwaarts te gaan naar een nieuw tijdperk van werk, moeten wij ook opnieuw het belang benadrukken van het onderzoeken van de aard van het leven, haar diepe doelstellingen en betekenis. De echte theosoof is niet iemand die denkt dat hij het weet, maar iemand wiens denkvermogen openstaat voor de waarheid over het leven uit welke bron deze ook voortkomt. Niet voor niets zei een van de Groten: volg een vingerwijzing vanuit welke bron die ook komt, zelfs stenen kunnen preken. Als wij dit serieus namen, zou er een eind komen aan houdingen van onverdraagzaamheid, aan de fanatieke of dogmatische verplichting om anderen te bekeren tot het 'juiste standpunt', waarvan natuurlijk wordt aangenomen dat het ons eigen standpunt is, of aan het uitoefenen van gezag in spirituele zaken.

De Heer Boeddha sprak naar men zegt heel diepe waarheden tot diegenen die er klaar voor waren, en op een eenvoudige manier tot eenvoudige mensen, daar hij wist dat het tegen de wetten van de Natuur is om geweld te gebruiken. De Verlichten leggen nooit iemand hun wil op, maar helpen ieder innerlijk tot bloei te komen, in zijn eigen tempo, volgens zijn eigen aard als de tijd rijp is. Goedbedoelende missionarissen die proberen anderen te bekeren tot hun standpunt, missen een fundamenteel begrip van de wetten van het leven. Alle religies hebben in meerdere of mindere mate geleden, en anderen laten lijden, door het geloof op te leggen dat anderen niet op het juiste pad zijn, terwijl zij zelf dat wel zijn. Dit heeft aan de wortel gelegen van bittere conflicten en veel ander kwaad. De TS bestaat om de situatie te verbeteren, en niet om deze te verergeren door het te doen voorkomen alsof de waarheid alleen in haar club te vinden is. Ons werk is om mensen aan te moedigen om een reis naar de waarheid te ondernemen.

Veel mensen beseffen niet dat er diepten liggen in het bestaan en dat het leven een mysterie omvat dat, wanneer het ontrafeld wordt, het opperste geluk verschaft; daarom leven zij op een oppervlakkig, illusoir niveau, onwetend van hun onwetendheid. Om onwetendheid te verdrijven, kan iemand bepaalde gedachten en ideeën aanbieden op het intellectuele niveau, zoals men een kaart toont aan een reiziger, maar de reiziger zelf moet beslissen hoe hij verder wil gaan, en zelfs of hij verder wil gaan.

De Verlichten leggen nooit iemand hun wil op, maar helpen ieder innerlijk tot bloei te komen, in zijn eigen tempo, volgens zijn eigen aard als de tijd rijp is.

Een atmosfeer van zoeken naar waarheid met een open denkvermogen en van diep respect voor de vrijheid van ieder individu om innerlijk zowel als uiterlijk te

groeien, elk op zijn eigen manier, in zijn eigen tempo, ligt aan de basis van het TS werk. Het verzekert dat de TS eigenschappen bezit die essentieel zijn voor de vooruitgang van de mensheid en ervoor zal zorgen dat vrede en harmonieuze relaties een realiteit worden op aarde. Het is onze plicht als leden om ervoor te zorgen dat onze loges serieus onderzoek aanmoedigen naar het levensmysterie en de diepere niveaus van bewustzijn. De verborgen betekenis in elke levensvorm, het transcendentale doel van kosmische processen, de rechtvaardigheid, liefde en harmonie die ten grondslag liggen aan alles wat gebeurt in het universum en die de basis vormen van evolutie – al dat soort aspecten van theosofisch begrijpen moeten diepgaand onderzocht worden en in diepte begrepen worden als een deel van onze serieuze studie van de theosofie. Toen HPB zei dat theosofie niet voor luie mensen is, verwees dit ongetwijfeld naar zulk dieper begrijpen en de daarmee verbonden kwaliteit van leven, niet alleen naar conceptueel, mechanisch kennen of zelfs beheersen van de inhoud van theosofische boeken. Competentie bij het intellectueel uitleggen van theosofische ideeën, ook al komen ze uit de hoogste bronnen, is geen echt criterium van vooruitgang. Vaak geeft het alleen de illusie van het bezit van kennis en leidt het tot arrogantie en een gevoel van superioriteit boven anderen. Wat de Oepanisjaden hogere kennis noemden – ervaringsbewustzijn van het eeuwige, het werkelijke, het heilige – is een gift die ontvangen wordt door iemand die geheel toegewijd is aan de zoektocht naar waarheid en die het dus nooit vanzelfsprekend vindt dat hij weet.

Ten derde zou de TS moeten helpen bij het scheppen van een strikt gevoel van verantwoordelijkheid voor onszelf – voor ons verdriet, voor onze vooruitgang en voor al het andere. Citerend uit de *Kiu-te* vermeldt HPB in een artikel dat één van de vereisten voor spirituele vooruitgang is ‘onwankelbaar geloof in de Wet van Karma, onafhankelijk van enig vermogen in de natuur die zich ermee zou kunnen bemoeien – een

wet waarvan de loop niet belemmerd mag worden door wat dan ook, niet tot omleiding gebracht mag worden door gebed of mild-stemmende exoterische ceremonies. 'Onwetendheid over deze cruciale aangelegenheid zorgt ervoor dat mensen hun heil zoeken bij pseudo-goeroes, bijgelovige religieuze instructies en geloof in het etiketteren van zichzelf met troostende confessionele benamingen zoals Christen, Moslim of Hindoe.

Vreemd genoeg beklagen zelfs leden die beter zouden moeten weten zich erover dat grote mensenmassa's hun toevlucht nemen tot zogenaamde leraren die hun bonussen, beloningen en afhankelijkheid bieden. De TS zou zich nergens over hoeven beklagen als zij trouw bleef aan haar grondbeginselen, waarvan er één is dat rechtvaardigheid (een andere naam voor de Wet van Karma) precies is waar het in de gemanifesteerde werelden om gaat, en dat uiteindelijk alleen deugd iemand helpt te verkrijgen wat goed is, spiritueel evenzeer als materieel. Daarom is officieel verklaard dat er geen autoriteit bestaat in de TS, noch de Meesters noch hun gevorderde

leerlingen, van wie we geneigd zijn ons afhankelijk te maken voor onze vooruitgang. De enige autoriteit die waarlijk iemand kan helpen spiritueel vooruitgang te boeken ontstaat door innerlijk ontwaken en de gevoeligheid van een onzelfzuchtige natuur, die breder en dieper wordt door een gevoel van universeel mededogen.

Bij het voorleggen van deze gedachten wil ik de aandacht vestigen op het belang dat de TS haar intrinsieke karakter handhaaft en dat het een brandpunt blijft voor het uitstralen van hogere invloeden. Onze Vereniging moet er niet alleen één zijn van het distribueren van boeken, het organiseren van lezingen of intellectuele studies en het sociaal doen in de gewone zin van het woord, hoe noodzakelijk dat ook is. De toekomst van de Vereniging hangt niet af van uiterlijk succes in deze activiteiten, maar van het opnieuw aanbieden van de waarden en waarheden van de innerlijke wereld van de werkelijkheid.

Uit: *The Theosophist*, januari 2003

Vertaling: A.M.I.

Een menselijk wezen is een deel van het geheel dat wij "universeel" noemen, een deel dat beperkt is in tijd en ruimte. Hij ervaart zichzelf, zijn gedachten en gevoelens als iets dat gescheiden is van de rest, een soort optische illusie van het bewustzijn.

Deze illusie is voor ons een soort gevangenis, die ons beperkt tot onze persoonlijke verlangens en tot affectie voor slechts enkele personen die ons naast staan. Onze taak is, onszelf te bevrijden uit deze gevangenis, door ons mededogen tot een zodanige kring uit te breiden dat wij alle levende wezens en de gehele natuur in al haar schoonheid daarin omvatten.

Albert Einstein